

ГОЛОВНЕ

ХРОНІКИ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

№100, 30 червня–3 липня 2022

Дорогі підписники та підписниці!

Цей випуск бюлетеня особливий з двох причин: по-перше, він ювілейний, рівно сотий раз ви отримуєте нашу підбірку новин на свою пошту, а по-друге, він в оновленому форматі. Тепер наприкінці підбірки новин ви також знайдете короткий огляд фейків російської пропаганди про війну в Україні. Можливо, ці викриття стануть для вас приводом і опорою для розмов з людьми, які піддаються впливу російської пропаганди, а може ви просто зрозумієте більше про логіку пропагандистів і зможете застосувати ці знання у своїй роботі. Інформаційна війна – частина гібридної агресії Російської держави, протистіймо їй разом!

**УКРАЇНА ВІДСТУПАЄ ВІД ЛИСИЧАНСЬКА, ЕКСПЕРТИ КАЖУТЬ, ЩО
ЗБЕРЕЖЕННЯ АРМІЇ ВАЖЛИВІШЕ ЗА УТРИМАННЯ ТЕРИТОРІЙ**

Глава ОВА Павло Кириленко [зазначає](#), що Україна контролює близько 45 % Донецької області, ці населені пункти постійно обстрілюють. За його даними, на вільній території Донеччині мешкають майже 340 тисяч мирних жителів.

3 липня відбувся наймасовіший обстріл Слов'янська Донецької області, унаслідок якого в місті виникли пожежі. [Загинуло](#) щонайменше 6 людей, ще 15 поранено.

3 липня сили оборони України були змушені [відійти](#) з позицій після важких боїв за Лисичанськ Луганської області. Поміж інших, метою відходу було уникнути втрат особового складу в умовах кратної переваги російських окупаційних військ в артилерії, авіації, реактивних системах залпового вогню, боєприпасах та кількості. У Росії [заявили](#) про повну окупацію Луганської області. Голова Луганської обласної військової адміністрації Сергій Гайдай [підтвердив](#), що

російські збройні сили закріпилися в Лисичанську та форсували річку Сіверський Донець, а далекобійна зброя, яка є необхідною для витіснення окупантів, ще не надійшла ЗСУ в достатніх обсягах. Президент України Володимир Зеленський [підтвердив](#), що місто буде деокуповане, коли Україна отримає озброєння від країн-партнерів. Ймовірними цілями подальших дій окупантів можуть [стати](#) Сіверськ Донецької області, Бахмут чи Слов'янськ.

На [думку](#) розвідки Великобританії, здатність українських сил вести бої, які уповільнюють противника, а потім уникати оточення завдяки упорядкованому відходу, є ключовим чинником для результату воєнної кампанії на Донбасі. Мік Райан, співробітник вашингтонського Центру стратегічних та міжнародних досліджень, зазначає, що для України наразі збереження армії набагато важливіше за утримання території — це дає їй змогу не воювати на умовах Росії. Про те, чи має Росія можливість зберегти свою динаміку на сході України, читайте в [інтерв'ю](#) з Міком Райаном тут.

Протягом останніх днів російські війська вели наступальні операції на північ від Харкова, що може свідчити про те, що Росія дотепер має територіальні амбіції за межами Донбасу, водночас розпилення військ зменшує наступальну силу Росії за важливішими напрямками.

Російські війська завдавали масштабних артилерійських ударів у південних регіонах України, вздовж лінії фронту в Миколаївській та Херсонській областях, на [Одещині](#). Імовірна [мета](#) — зірвати український контрнаступ. The Economist [пише](#), що передові частини ЗСУ підійшли до Херсона, проте озброєння для деокупації ще недостатньо, водночас південне угруповання ще не має переваги три до одного, яка є рекомендованою стратегіями для успішного наступу. Водночас в США [вважають](#), що Росія не має достатньо сил, щоби контролювати Херсонську область, оскільки вона вивела частину своїх військ для підкріплення наступу на Донбасі. Репортаж про життя в окупованому Херсоні та перспективи його деокупації — [тут](#).

Про ситуацію на фронті на ранок 4 липня [розповів](#) Генштаб Збройних сил України.

ВЕЛИКОБРИТАНІЯ ДОПОМОЖЕ ВСУ ПЕРЕЙТИ ВІД ОБОРОНИ ДО ЗБІЛЬШЕННЯ НАСТУПУ

До бюджету України надійшов грант від Німеччини на суму 1 млрд євро — про це [повідомило](#) Міністерство фінансів України. Кошти спрямуватимуть на фінансування найважливіших бюджетних витрат під час воєнного стану. Допомогу в такому самому обсягу планує надати [Норвегія](#).

Австралія [збільшить](#) військову допомогу Україні та надасть додаткові БТРи, броневих автомобілі, військове обладнання, безпілотники та іншу техніку.

Також країна має намір запровадити санкції проти 16 російських міністрів та олігархів та заборонити імпорту російського золота.

Пентагон [підтвердив](#) надання Україні чергового пакету військової допомоги розміром 820 мільйонів доларів. Він включатиме, зокрема, дві системи

протиповітряної оборони NASAMS. Крім того, Україна отримала від США 1,3 мільярда доларів грантової безповоротної допомоги в рамках пакету фінансування держбюджету обсягом 7,5 мільярда доларів, [повідомив](#) прем'єр-міністр України Денис Шмигаль. Великобританія [надасть](#) Україні ще 1 мільярд фунтів стерлінгів (понад 1,2 мільярда доларів) військової допомоги, щоби допомогти ЗСУ перейти від оборони до збільшення наступальних операцій зараді відновлення суверенітету.

Канада [передасть](#) Україні броньовані машини бойової підтримки, а [Франція](#) — самохідні артилерійські установки та бронетехніку.

Словаччина [заявила](#), що зможе надати Україні винищувачі та танки, у їхній передачі висловила готовність допомогти Чехія.

Секретар Ради національної безпеки й оборони України Олексій Данилов [подякував](#) країнам-партнерам, водночас зазначивши, що цієї допомоги ще недостатньо, щоби досягти паритету важкого озброєння з Росією.

ЩОНАЙМЕНШЕ 14 ОБОРОННИХ КОМПАНІЙ РОСІЇ НЕ ПОТРАПИЛИ ПІД САНКЦІЇ

Управління контролю за іноземними активами Міністерства фінансів США [виявило](#), що російський олігарх Сулейман Керімов використав низку непрозорих юридичних осіб для інвестування в США. Активи олігарха в розмірі понад 1 мільярд доларів заблоковані.

Крім цього, майже три десятки керівників російських фірм, які виробляють озброєння й щонайменше 14 оборонних компаній не потрапили під санкції США, ЄС та Великобританії — йдеться в [доповіді](#) Reuters. Експерти зазначають, що країни застосовували санкції непослідовно, і не всі уряди запроваджували обмеження.

УКРАЇНІ ВДАЛОСЯ ПОВЕРНУТИ ПОНАД 400 ТІЛ ЗАГИБЛИХ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Віце-прем'єр України Ірина Верещук [повідомила](#), що протягом повномасштабної війни (станом на 3 липня) вдалося повернути тіла понад 400 загиблих військовослужбовців. Водій проєкту «Евакуація 200», який дає змогу родичам забрати тіла військовослужбовців для поховання, каже: «Я перевозжу найдорожче для близьких — трохи часу, щоби побути зі своїми загиблими». Про проєкт [розповідає](#) «Громадське».

СПРОСТУВАННЯ ФЕЙКІВ

РОСІЯ ЗВИНУВАЧУЄ УКРАЇНУ В ОБСТРІЛІ БІЛГОРОДА, ЕКСПЕРТИ ЗАЗНАЧАЮТЬ, ЩО ТАКИХ РАКЕТ НА ОЗБРОЄННІ УКРАЇНСЬКОЇ АРМІЇ НЕМАЄ

У ніч на 3 липня в місті Белгород (Росія) поблизу кордону з Україною пролунали кілька [вибухів](#). За словами губернатора області, [загинуло](#) троє людей, зруйновано 11 багатоквартирних та 39 приватних будинків (з них 5 — вщент). Причини вибухів він не уточнив і [не дав](#) гарантій, що ситуація зміниться на краще. Пізніше було заявлено, що поміж загиблих є громадяни [України](#), і [відповідальність](#) за те, що відбувається, лежить на ЗСУ, які [нібито](#) запустили три ракети «Точка У», одну з яких збила ППО, а її уламки впали на житлові будинки. Слідчий комітет Росії [порушив](#) кримінальну справу за фактом обстрілу. The Insider із посиланням на військового експерта Олега Жданова та розслідувачів Conflict Intelligence Team [зазначає](#), що на будівлю багатопверхового будинку в Білгороді впала частина російської ракети, яких немає на озброєнні в Україні. [Репортаж](#) із міста пропонує видання «Медуза».

РОСІЯ НАЗИВАЄ ВИМУШЕНИЙ ВІДСТУП З ОСТРОВУ ЗМІЇНИЙ «ЖЕСТОМ ДОБРОЇ ВОЛІ»

30 червня українські збройні сили провели черговий етап військової операції на острові [Зміїний](#), через що окупанти були вимушені відійти з нього. 4 липня Міністерство [оборони](#) України, а перед тим — [Пентагон](#), підтвердили факт повної деокупації острова. Міноборони Росії [назвало](#) цей відхід «жестом доброї волі». Проте вже наступного дня Росія завдала по острову два авіаудари. Реальною причиною відступу з острова є збитки, які Росія зазнала внаслідок спроб контролювати його: під час протистояння вона втратила на острові та в навколишніх водах бойову техніку на [суму](#) понад 900 мільйонів доларів, у тому числі частково [знищив](#) її перед відступом. Крім того, Міністерство оборони Росії [заявило](#), що виведення військовослужбовців мало на меті продемонструвати світовій спільноті, що Росія не перешкоджає зусиллям ООН для організації гуманітарного коридору з вивезення сільськогосподарської продукції з території України. Це також є [фейком](#): острів Зміїний був залишений російськими збройними силами внаслідок успішної атаки з боку України, тоді як самі окупаційні війська й далі обстрілюють українські склади із зерном, зокрема, у Дніпропетровській області, а також вивозять украдене зерно морем. Поразка Росії на острові Зміїному знизить загрозу для українського узбережжя, але не припинить морську блокаду, [зазначають](#) експерти. 1 липня Україна звернулася до Туреччини з проханням заарештувати російське вантажне судно із зерном, яке прибуло до турецького порту Карасу з окупованого Бердянська; Туреччина розпочала [розслідування](#). За даними Мінсоцполітики України, з початку повномасштабного російського вторгнення й до кінця червня Росія вивезла з тимчасово окупованих територій України щонайменше 400 тисяч тонн зерна — понад четверту частину того, яке було там на момент окупації.

РОСІЙСЬКА ПРОПАГАНДА НАЗИВАЄ АТАКУ НА ТЦ У КРЕМЕНЧУЗІ «СПЛАНОВАНОЮ УКРАЇНСЬКОЮ ПРОВОКАЦІЄЮ», РОЗСЛІДУВАЧІ ПІДТВЕРДЖУЮТЬ, ЩО ЦЕ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ РОСІЇ

27 червня внаслідок російської ракетної [атаки](#) на торговий центр «Амстор» у місті Кременчук (Полтавська область) [загинуло](#) щонайменше 19 людей.

Президент України Володимир Зеленський [заявив](#), що під час нападу в будівлі перебувало до 1000 осіб. Офіційний Київ підкреслив, що атака є актом тероризму й «навмисним нападом на цивільний об'єкт». Командування ВПС України заявило, що торговий центр був уражений російськими ракетами, випущеними з бомбардувальників, які вилетіли з аеродрому в Калузькій області. Російські політики почали виправдовувати цю атаку, використовуючи суперечливі пояснення. Так заступник постійного представника Росії при ООН Дмитро Полянський [назвав](#) атаку «провокацією» з боку України. Офіційний представник Міністерства оборони Росії Ігор Конашенков [заявив](#), що російські Повітряно-космічні сили (ВКС) завдали «удару високоточною зброєю повітряного базування по ангарах з озброєнням і боеприпасами, що надійшли від США і європейських країн», а торговий центр не функціонував і загорівся внаслідок ударів поблизу. Міністр закордонних справ Росії Сергій Лавров [звинуватив](#) західні ЗМІ у викривленні ситуації. До заяв офіційних осіб підключилися російські пропагандисти: так, Володимир Соловйов [стверджував](#), що Україна власноруч завдала ракетного удару по ТРЦ «Амстор» у Кременчуці для того, [щоби](#) президент України Володимир Зеленський на саміті «Великої сімки» мав можливість розповісти про звірства Росії та аргументувати, чому саме Україні потрібно набагато більше грошей та зброї від західних партнерів, а Маргарита Симоньян [назвала](#) атаку «спланованою українською провокацією». Як [пишуть](#) фактчекери US vs DISINFO, є численні докази того, що саме російські льотчики вдарили по ТРЦ у місті Кременчук. Bellingcat [азначає](#), що російські заяви про ракетний удар суперечать свідченням із відкритих джерел. У коментарях Міністерства оборони Росії стверджується, що торговий центр постраждав лише внаслідок детонації боеприпасів, які нібито зберігалися неподалік, проте супутникові знімки, а також [відеозаписи](#), опубліковані в Інтернеті, суперечать цим заявам. Це спростовує твердження Міністерства оборони Росії, що пожежа поширилася з території іншої будівлі. Росія також заявила, що торговельний центр не використовувався. Це [не так](#): у закритому телеграм-чаті для співробітників «Амстора» кількома днями раніше [йшлося](#) про те, що магазини працюватимуть у звичайному режимі, незважаючи на сирени повітряної тривоги, а після атаки багато [магазинів](#) написали про постраждалих співробітників. Команда BBC Reality Check [розповіла](#) про публікації місцевих груп про пошук зниклих у торговому центрі людей. Крім того, у день атаки виторг «Амстора» [склав](#) майже три мільйони гривень.

Bellingcat називає проросійські заяви про те, що торговий центр був військовим об'єктом, ключовою тенденцією, наголошуючи, що жодне з джерел не надало жодних доказів цього твердження, і немає жодної інформації з відкритих

джерел, яка могла б підтвердити його. Ще одне розслідування, яке спростовує фейки пропаганди, [провело](#) видання The Insider. Інтерв'ю з мером міста про те, як Кременчук та його мешканці реагують на подію в торговому центрі — [тут](#).